

Arviota nuorison ja nuorisotyöllisten painopisteiden osalta Suomen hallitusohjelmasta 2011-2015

Arvion mukaan monet päätavoitteemme ja osa yksityiskohtaisista tavoitteista ovat toteutuneet hyvin tai erittäin hyvin hallitusohjelmassa. Läpivalaisemme toimistolla tavoitteemme hallitusohjelman tavoitteisiin nähden, ja tavoitteiden seuranta aloitetaan pitkäjänteisenä toimintana tuleville vuosille.

Lasten, nuorten ja perheiden painotuksia on useita, nuorisotyöttömyyden hoitoon ja nuorten yhteiskuntatakuuseen on tulossa useita esityksiä ja resursointeja.

Resurssisäästöt kohdentuvat useille hallinnonaloille, myös nuorisosektorille. **Budjettivaroja vähennetään kuusi miljoonaa euroa, ja tämä erä siirretään veikkausvoittovarojen piiriin. Tämä on tietysti epäsuotuisa kehitys.**

Hallitusohjelmatavoitteidemme päätavoitteista, joita oli kymmenen, toteutuu ja näkyy hyvin tai erittäin hyvin hallitusohjelmassa kahdeksan tavoitekokonaisuutta; kuten lasten ja nuorten hyvinvointiin panostaminen, Työtä Nuorille toimenpiteet, lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksien kehittäminen, resurssit yksinoikeusjärjestelmän säilymistä jne.

Hallitusohjelmasta löytyvät mm. seuraavat toimenpiteet, jotka on jaettu Allianssin arvopohjaan ja muihin. Hallitusohjelmaa tarkastellaan ja käydään läpi tulevia lainsäädäntövalmisteluja sekä toimenpide-esityksiä tulevien viikkojen aikana. Analyysiä näistä käsitellään edelleen elokuun hallituksessa.

Ja mainittakoon vielä ennen listausta, että nuorisoministeriksi on siis tulossa Vasemmistoliiton pj. Paavo Arhinmäki. Hän voitti viime eduskuntakaudella nuorisosioiden seurannan Kultaisen Kypärä -kisan. Lähtöoletta on siis, että kulttuuri- ja urheiluministerillä on erityistä osaamista ja kiinnostusta juuri nuorisosioiden. :-) Lisäksi Paavo Arhinmäki on toiminut Allianssin hallituksen jäsenenä 1990-luvun lopulla. Onnea Paavolle alkavaan tärkeään tehtävään!

Hallitusohjelmatoimenpiteitä jaoteltuna Allianssin arvoihin:

OSALLISUUS

- äänestysaktiivisuutta ja kansalaisvaikuttamista kehitetään kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman, demokratian edistämistä koskevan periaatepäätöksen ja valmisteltavan demokration poliittisen selonteon pohjalta. (OM=oikeusministeriö)
- käynnistetään systemaattinen ja pitkäjänteinen demokratian ja kansalaisyhteiskunnan kehityksen seuranta. (OM)
- kehitetään demokration kasvatus erityisesti oppilaitoksissa. Opetuksessa lisätään sisältöjä ja toimintatapoja, jotka tukevat osallistumista, vaikuttamismahdollisuuksia sekä politiikan ja yhteiskunnallisen lukutaidon kehittymistä. (OM)
- säädetään peruskoulun ja toisen asteen oppilaskunnista ja sitä kautta vahvistetaan nuorten osallisuutta ja aktiiviseksi kansalaiseksi tulemistä. (OM)
- hallitus tukee vapaata kansalaistoimintaa ja sivistystä. (OM)
- kansalaisjärjestöille luodaan nykyistä avoimempia mahdollisuudet esitellä toimintaansa kouluissa, oppilaitoksissa ja kirjastoissa. (OM)
- järjestöjen toimintaa tuetaan myös avaamalla julkisia tiloja kansalaistoiminnan käyttöön. Erityisenä painopisteenä ovat sosiaalisista ongelmista kärsivät asuinalueet ja niiden paikallistoiminta. (OM)

- hallitus edistää uudenlaisten osallistumismuotojen, kuten neuvoo-antavien kansalaispaneelien sekä muun osallistuvan demokratian välineiden kehittämistä. Mahdollisten neuvoo-antavien kansanäänestysten tarpeesta päätetään tapauskohtaisesti. (OM)
- valmistellaan perusopetuksen tavoitteiden ja tuntijaon vuonna 2016 tapahtuva uudistaminen. Tässä vahvistetaan taito- ja taideaineiden opetusta, liikuntaa, yhteiskunnallista kasvatusta ja arvokasvatusta sekä ympäristökasvatuksen asemaa ja oppiaineiden välistä yhteistyötä sekä monipuolistetaan kieliohjelmia. (OKM=opetus- ja kulttuuriministeriö)
- nuorisotyön keskeinen lähtökohta on yhteisöllisyys. (OKM)
- jokaiselle lapselle ja nuorelle taataan edellytykset ja pääsy osallisuuteen tietoyhteiskunnassa. (OKM)
- nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia edistetään yhdessä nuorisjärjestöjen kanssa. (OKM)
- aloitekanava- ja kuulemisjärjestelmää kehitetään. (OKM)
- kehitetään lasten ja nuorten kuulemista sekä osallistumismahdollisuuksia oman lähiympäristönsä suunnitteluun sekä ympäristöpolitiikan päätöksentekoon. (OKM)
- kehitetään lasten ja nuorten kuulemista ja osallistumismahdollisuuksia oman lähiympäristönsä suunnitteluun sekä ympäristöpolitiikan päätöksentekoon (YM=ympäristöministeriö).

YHDENVERTAISUUS

- valmistellaan uusi yhdenvertaisuuslainsäädäntö, joka ottaa huomioon eurooppalaisen lainsäädäntökehityksen. Tämä tehdään yhteistyössä työmarkkinaosapuolten ja kansalaisjärjestöjen kanssa. Uuden lainsäädännön on turvattava tehokkaasti yhdenvertaisuus syrjintäperusteesta riippumatta, vahvistaa valvontaa ja tehostaa hallintoa. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolaki säilyvät jatkossakin erillisinä lakeina. (OM)
- yhteiskunnallisen yhteenkuuluvuuden parantamiseksi hallitus tehostaa rasismien, suvaitsemattomuuden ja muukalaisvihamielisyyden vastaista työtään sekä erilaisiin vähemmistöihin, kuten vammaisiin, eri uskontoa tai vakaumusta edustaviin ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kohdistuvien viharikosten torjuntaa. (OM)
- syrjinnän seurantajärjestelmää kehitetään. (OM)
- huolehditaan sanan- ja uskonnonvapauden toteutumisesta perusoikeuksina. (OM)
- pienten lasten vanhempien mahdollisuutta perheen ja työn joustavaan yhdistämiseen tuetaan. (STM=sosiaali- ja terveysministeriö)
- jatketaan perusopetuksen laadun parantamista ja ryhmäkokojen pienentämistä. (OKM)
- nuorisotyön keskeinen lähtökohta on yhdenvertaisuus, keskinäinen kunnioitus ja tasa-arvo sekä yhteisvastuu. (OKM)
- nuorisopalvelut turvataan lähipalveluna koko maassa, huomioiden kielilaki, integroidulla ja kohdennetulla nuorisotyöllä tuetaan kotoutumista. (OKM)

KUULUVUUS

- vakiinnutetaan oikeusministeriöön Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta. (OM)
- siirretään varhaiskasvatus opetus- ja kulttuuriministeriöön. (STM/OKM)
- hallituksen lapsi- ja nuorisopolitiikka parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja, tukee nuorten aktiivista kansalaisuutta, sosiaalista vahvistamista ja terveitä elämäntapoja sekä tukee nuorten kasvua ja itsenäistymistä. (OKM)
- lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma vahvistaa hallinnonalojen välistä yhteistyötä ja työnjakoa. (OKM)

MUUT

- Järjestöjen resurssit ja toimintaedellytykset johdannosta menokehysselvitys: kehyksen ulkopuolelle kuuluvat veikkausvoittovaroja, totopeleistä saatavia tuloja ja RAY:n tuloutusta vastaavat menot kansalaisjärjestöjen toimintaedellytyksiä vapaaehtois- ja vertaistuen, auttamistyön, ja erityispalvelujen tuottajina vahvistetaan, resurssointia parannetaan sekä varainhankintaa ja verovapautta selkeytetään. (OM)
- järjestöt ovat yleishyödyllisiä ja voittoa tavoittelemattomia toimijoita, joilla on suuri merkitys suomalaiselle demokratialle ja ihmisten hyvinvoinnille. (OM)
- erityisen tärkeää on taata kolmannen sektorin toimintaedellytykset kaikkein heikommassa asemassa olevien henkilöiden ja ryhmien elämänmahdollisuuksien tukijana. (OM)
- huolehditaan kansalaisjärjestöjen lasten, nuorten ja vanhempien vertais- ja vapaaehtoistoiminnan edellytyksistä. (OKM)
- nykyistä rahapeliin yksinoikeusjärjestelmää kehitetään rajoittamalla ulkomaille tapahtuvaa pelaamista. (SM)
- kehitetään rahapelihaittojen seuranta, tutkimusta, ehkäisyä ja hoitoa. Viranomaisten, järjestöjen, peliyhteisöjen ja tutkimuslaitosten yhteistyötä pelihaittojen torjunnassa vahvistetaan. (SM)
- arpajaiveron korottaminen 2 prosenttiyksiköllä. Fintoto nostetaan samalle verotasolle muiden peliyhtiöiden kanssa. Tuotto: +34 miljoonaa euroa. (VM=valtiovarainministeriö)
- Veikkaus: siirretään veikkausvoittovaroista maksettavaksi nuorisotyön rahoitusta 6 miljoonaa euroa. Leikataan tämän verran nuorisotyön budjettivaroja. (VM)

Nuorisotyöttömyyden ja syrjäytymisen vähentäminen

- johdannosta: Nuorisotyöttömyyttä vähennetään...
- päivähoitoa syrjäytymistä ennaltaehkäisevänä palveluna kehitetään. (STM)
- nuorisotyöttömyyden, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen torjumiseksi jokaiselle nuorelle taataan työ-, opiskelu-, kuntoutus- tai harjoittelupaikka. (OKM)
- etsivää nuorisotyötä edistetään. (OKM)
- toteutetaan nuorten yhteiskuntatakuu niin, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, harjoittelu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Yhteiskuntatakuu toteutetaan vuoteen 2013 mennessä. Asia valmistellaan erikseen perustettavassa työryhmässä. (TEM=työ- ja elinkeinoministeriö, OKM ja STM)

Nuorisotyö

- nuorisotyön ennaltaehkäisevää päihdetyötä tuetaan. (OKM) nuorten työpajatoimintaa kehitetään. (OKM)

Hyvinvointi

- tiedolla johtamista vahvistetaan kehittämällä lasten hyvinvoinnin kansallista indikaattoria. (OKM)
- lasten, nuorten ja perheiden palveluja kehitetään KASTEI -ohjelmassa luotujen hyvien käytäntöjen mukaisesti. (STM)
- Yhdeksi painopistealueeksi otetaan nuorten asunnottomuuden ja syrjäytymisen ehkäiseminen. (YM)

Koulutus ja kasvatus

- lasten ja nuorten ympäristökasvatusta ja luontokouluja kehitetään. (OKM ja YM)

- koulujen kerhotoiminta vakiinnutetaan (OKM)